

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING

Ny kommunalskattelagstiftning

1992-93

nr 14

FÖRSLAG

Landskapsstyrelsen föreslår att en ny kommunalskattelag skall stiftas. Bakgrunden till förslaget är den reform av kapitalinkomstbeskattningen och företagsbeskattningen som genomförts i riket.

Skattesatsen för företag skall sänkas från den nuvarande genomsnittliga nivån om drygt 17 procent till en fast skattesats om 11,20 %. Denna enhetliga skattesats om 11,20 procent skall tillämpas i samtliga åländska kommuner. Totalt kommer företagen att betala 25 % i skatt eftersom de förutom kommunalskatt skall betala 12,96 % till staten och 0,84 % till församlingarna.

Den reform som genomförts i riket särskiljer kapitalinkomst och förvärvsinkomst i beskattningshänseende. Kapitalinkomst är bl.a. ränte-, hyres- och dividendinkomster samt överlåtelsevinster. På kapitalinkomst skall fysiska personer och dödsbon betala 25 % i skatt till staten medan det i riket inte uppbärs någon skatt till kommunerna för fysiska personers och dödsbons kapitalinkomster. Landskapsstyrelsen föreslår att fysiska personers och dödsbons kapitalinkomster inte heller i landskapet skall underkastas kommunalskatt.

Vid kommunalbeskattningen kommer fysiska personer endast att betala kommunalskatt på förvärvsinkomster.

Den nya kommunalskattelagen skall tillämpas första gången skatteåret 1993.

---

(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7) (8) (9) (10) (11) (12) (13) (14) (15) (16) (17) (18) (19) (20) (21) (22) (23) (24) (25) (26) (27) (28) (29) (30) (31) (32) (33) (34) (35) (36) (37) (38) (39) (40) (41) (42) (43) (44) (45) (46) (47) (48) (49) (50) (51) (52) (53) (54) (55) (56) (57) (58) (59) (60) (61) (62) (63) (64) (65) (66) (67) (68) (69) (70) (71) (72) (73) (74) (75) (76) (77) (78) (79) (80) (81) (82) (83) (84) (85) (86) (87) (88) (89) (90) (91) (92) (93) (94) (95) (96) (97) (98) (99) (100)

(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7) (8) (9) (10) (11) (12) (13) (14) (15) (16) (17) (18) (19) (20) (21) (22) (23) (24) (25) (26) (27) (28) (29) (30) (31) (32) (33) (34) (35) (36) (37) (38) (39) (40) (41) (42) (43) (44) (45) (46) (47) (48) (49) (50) (51) (52) (53) (54) (55) (56) (57) (58) (59) (60) (61) (62) (63) (64) (65) (66) (67) (68) (69) (70) (71) (72) (73) (74) (75) (76) (77) (78) (79) (80) (81) (82) (83) (84) (85) (86) (87) (88) (89) (90) (91) (92) (93) (94) (95) (96) (97) (98) (99) (100)

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

<i>ALLMÄN MOTIVERING</i>	1
<i>1. Bakgrunden till reformen och utvärdering av nuläget</i>	1
1.1. <i>Skattereformen i riket</i>	1
1.2. <i>Behörigheten och landskapsstyrelsens överväganden</i>	1
1.3. <i>Förslaget</i>	3
<i>2. Huvudpunkterna i inkomstskattelagen</i>	3
2.1. <i>Systemets struktur</i>	3
2.2. <i>Ändringar i fråga om skattskyldigheten</i>	4
2.2.1. <i>Familjebeskattningen</i>	4
2.2.2. <i>Beskattningssammanslutningar</i>	5
2.2.3. <i>Personbolag</i>	5
2.2.4. <i>Samfällda skogar</i>	6
2.3. <i>Indelningen i förvärvsinkomster och kapitalinkomster</i>	6
2.4. <i>Beskattningen av olika kapitalinkomstslag</i>	6
2.4.1. <i>Ränteinkomster</i>	6
2.4.2. <i>Dividendeinkomster</i>	7
2.4.3. <i>Hysesinkomster</i>	7
2.4.4. <i>Försäkringsutbetalningar</i>	7
2.4.5. <i>Inkomst av skogsbruk</i>	8
2.4.6. <i>Överlåtelsvinster</i>	9
2.5. <i>Ränteavdrag och underskott som hänför sig till visst kapitalinkomstslag</i>	10
<i>3. Reformens ekonomiska verkningar</i>	11
<i>4. Reformens verkningar i fråga om organisation och personal</i>	12

5. Beredningsarbetet	13
--------------------------------	----

DETALJMOTIVERING	13
-----------------------------------	----

1. Kommunalskattelagen för landskapet Åland	13
---	----

2. Landskapslagen angående ändring av 1 § landskapslagen om kommunalskatt för begränsat skattskyldig	15
--	----

3. Landskapslagen angående ändring av 1 § landskapslagen om bostadshusreservering vid kommunalbeskattningen	16
---	----

4. Landskapslagen angående ändring av 1 § landskapslagen om skattelättnader vid kommunalbeskattningen för allmännyttiga samfund som bedriver samhälligt betydelsefull verksamhet	16
--	----

LAGTEXT	17
--------------------------	----

Bilagor: Riksdagens svar på regeringens proposition med förslag till inkomstskattelag samt ändring av 1 och 6 §§ lagen om skattelättnader för vissa allmännyttiga samfund och utkast till förordningstext i samma proposition (1992 rd - RP 200) samt riksdagens svar på regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om skatteuppbörd.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Bakgrunden till reformen och utvärdering av nuläget

1.1. Skattereformen i riket

Förslaget till ny kommunalskattelag och de andra lagförslag som föreläggs lagtinget samtidigt är en konsekvens av den reform av kapitalinkomstbeskattningen och företagsbeskattningen som genomförts i riket i syfte att utveckla dessa beskattningsformer i en mera enhetlig och neutral riktning.

Kommunalskattelagstiftning i landskapet är med vissa undantag likadan som kommunalskattelagstiftningen i riket. När ändringar görs i kommunalskattelagstiftningen i riket har i allmänhet ändringarna genomförts även i landskapet till den del reformerna berört kommunalbeskattningen. Den genomgripande skattereform som genomfördes år 1989 förnyade skattesystemet genom att skattebasen då breddades. Den reformen genomfördes även i landskapet. Den reform som nyligen behandlades i riksdagen avviker i stor utsträckning från tidigare genomförda reformer och ändringar som gällt kommunalskattelagstiftningen.

Beskattningen av kapitalinkomster görs mera neutral än för närvarande. Kapitalinkomster är bl.a. räntor, hyresinkomster, dividender och överlåtelsevinster. Efter en övergångsperiod skall de flesta kapitalinkomster beskattas med en enhetlig skatt om 25 % som helt och hållet tillfaller staten. Även företagen skall betala en enhetlig samfundsskatt om 25 %. Denna skatt skall fördelas mellan skattetagarna. Staten skall erhålla 12,96 procentenheter medan kommunernas andel samt församlingarnas andel är 11,20 respektive 0,84 procentenheter. Sålunda erhåller kommunerna i riket 44,80 % av den uppburna samfundsskatten. Vid uträkningen av den enskilda kommunens andel av samfundsskatten skall beaktas det bortfall av skatteintäkter som reformen medför. För skatteåret 1993 används uppgifter från skatteåret 1991. Skatteåret 1994 används uppgifter från skatteåren 1991 och 1992. Därefter låses systemet fast. Ändringar i kommunens näringsstruktur kommer inte att bli beaktade i systemet för fördelningen av intäkterna av samfundsskatten. En särskild kommunalsskatt skall liksom för närvarande betalas på förvärsinkomster.

1.2. Behörigheten och landskapsstyrelsens överväganden

Landskapets behörighet att lagstifta om kommunalskatt är inte begränsat till inkomstslag eller på annat sätt. Det är fullt möjligt att i landskapet fortsätta med t.ex. nuvarande skattesystem vid personbeskattningen. Detta skulle innebära att det inte görs någon stor skillnad mellan förvärsinkomster och kapitalinkomstert. Det föreligger

inget legalt hinder för att belägga kapitalinkomster med en särskild kommunalskatt förutom statsskatten.

Landskapsstyrelsen har gjort den bedömningen att det inte är ändamålsenligt att beskatta fysiska personers kapitalinkomster vid kommunalbeskattningen. Den 25-procentiga statsskatten ligger på en sådan nivå att det inte är rimligt att ytterligare pålägga kapitalinkomster en särskild kommunalskatt. Avregleringen av de internationella kapitalrörelserna och en 25-procentig kapitalskatt i riket torde medföra stor benägenhet i landskapet att kringgå en kommunal kapitalbeskattning om kapitalinkomster beskattades hårdare i landskapet än i riket. Skatterättsligt har det vanligtvis inte någon betydelse var kapitalinkomsterna har uppstått när frågan om skattepliktiga kapitalinkomster skall avgöras. En person som är bosatt i landskapet blir i princip skattskyldig även för t.ex. ränteinkomster i utlandet. En högre kapitalinkomstskatt i landskapet än i riket vore dock ett incitament för de skattskyldiga att genom olika arrangemang kringgå kommunalbeskattningen av kapitalinkomster i landskapet.

Enligt landskapsstyrelsens uppfattning är samfundsskatten delvis en kommunalskatt. Därför behövs det erforderliga bestämmelser i landskapslagstiftningen för att skatten, till den del den är en kommunalskatt, skall uppbäras även av samfund hemmahörande i landskapet. Om landskapet lagstiftar att t.ex. samfundsskatten är 11,20 % tillfaller den 11,20-procentiga skatten landskapets kommuner och ingår inte i det totalbelopp som skall fördelas mellan samtliga kommuner i landet. Formellt kan inte den kommunala andelen av samfundsskatten som genererats i landskapet ingå i den samfundsskatt som influtit i hela landet och som skall fördelas mellan samtliga kommuner i landet. Landskapsstyrelsen anser det vara ändamålsenligt att fördela den samfundsskatt som uppbärs av samfund hemmahörande i landskapet mellan kommunerna på samma sätt som den samfundsskatt som uppbärs i riket skall fördelas mellan kommunerna i riket. Genom detta förfarande blir de enskilda kommunernas andelar av den nya kommunalskatten fastställd i förhållande till det bortfall av kommunernas skatteintäkter som reformen medför.

Landskapsstyrelsen anser att det inte är rimligt att påföra företagen i landskapet högre kommunalskatt än den 11,20-procentiga andelen som enligt rikslagstiftningen utgör kommunens andel av samfundsskatten.

Landskapsstyrelsen har övervägt möjligheten att sänka procentsatsen. Syftet med en sänkning skulle vara att locka företag att etablera sig i landskapet och därigenom skapa nya arbetsplatser och förbättra samhällsekonomin. En allmän sänkning av skattesatsen för företag, utan koppling till viss typ av företagande, torde förutsätta en sänkning om minst fem procentenheter för att syftet med en sänkning skall kunna få någon effekt. Det är osäkert i vilken utsträckning företag skulle flytta sin verksamhet till landskapet eller starta verksamhet här enbart på grund av en 5 procent lägre företagsskatt i landskapet. Vilka effekterna på samhällsekonomin och företagsamheten en allmän sänkning av företagsbeskattningen skulle bli kräver en bred och djuplodande

undersökning. Landskapsstyrelsen anser att det inte är ändamålsenligt att i detta skede företa en allmän sänkning av företagsbeskattningen i landskapet i förhållande till riksnivån. Eftersom det är ytterst osäkert i vilken omfattning nyetablering av företag sker genom en allmän sänkning av skattesatsen anser landskapsstyrelsen att det viktigaste är att trygga kommunernas skatteintäkter och inte att försöka få till stånd nyetableringar genom en allmän sänkning av samfundsskatteprocentsatsen.

1.3. Förslaget

Kommunalskattelagen blir som för närvarande en s.k. blankettlag. Detta innebär att i riket gällande bestämmelser även skall tillämpas i landskapet. De särskilda bestämmelser angående bland annat fysiska personers avdragsmöjligheter i kommunalbeskattningen skall dock bibehållas i huvudsak. Skattefriheten på inkomst från en mindre del av en biodling samt rätten till avdrag för kostnader för uthyrning av möblerade rum har dock slopats. Inkomst från försäljning av t.ex. honung kommer framdeles att vara kapitalinkomst eller inkomst av näringsverksamhet. Enskild person som inte anses bedriva näringsverksamhet skall betala 25 % i statsskatt på överlåtelsevinster. Om förslaget innebär skärpning av beskattningen av inkomst av en mindre del av en biodling är avhängigt av den skattskyldiges nuvarande skattesats vid statsbeskattningen. Eftersom hyresinkomster är kapitalinkomster och framdeles skall beskattas med en enhetlig statsskatt på 25 % har det särskilda avdraget för kostnader för uthyrning av möblerade rum slopats. Från hyresinkomsten får ränteavdrag och kostnader som är förknippade med uthyrd lägenhet göras och underskott kan dras av från skatten på förvärvsinkomst. Till skillnad från den gällande kommunalskattelagen gäller den nya lagen inte fysiska personers kapitalinkomster utan endast deras förvärvsinkomster.

2. Huvudpunkterna i inkomstskattelagen

2.1. Systemets struktur

Det grundläggande elementet i det nya systemet är den långt genomförda skillnaden mellan beskattningen av fysiska personers förvärvsinkomster och kapitalinkomster. Den skillnad mellan förvärvsinkomster och kapitalinkomster som gjordes redan i det förra skattesystemet hade inte lika stor betydelse.

För de skattskyldiga skall särskilt räknas ut dels den beskattningsbara förvärvsinkomsten, dels den beskattningsbara kapitalinkomsten. Vid statsbeskattningen skall på den beskattningbara förvärvsinkomsten tillämpas en progressiv skatteskala, medan på den beskattningsbara kapitalinkomsten skall betalas en fast procentsats om 25 %. Från

särskiljandet av förvärvsinkomster respektive kapitalinkomster görs en avvikelse såtillvida, att ett eventuellt underskott som hänför sig till ett kapitalinkomstslag påverkar beloppet av den skatt som skall betalas på förvärvsinkomster. Av underskottet kan 25 procent inom ramen för de fastslagna maximibeloppen dras av från den skatt som skall betalas på förvärvsinkomster.

Avdrag som motsvarar de nuvarande avdragen från totalinkomsten skall, med undantag av ränteavdraget, göras från förvärvsinkomsten. Ränteutgifter skall dras av från kapitalinkomsterna, men de kan också påverka beloppet av skatten på förvärvsinkomsterna, via den underskottsgottgörelse som nämns ovan.

Resultatet av näringsverksamhet och jordbruk som bedrivs av fysiska personer skall indelas i förvärvsinkomster och kapitalinkomster. Den sålunda erhållna förvärvsinkomstandelen och kapitalinkomstandelen skall inte behandlas separat från den skattskyldiges övriga inkomstbildning, utan de skall ingå i den skattskyldiges beskattningsbara förvärvsinkomst respektive beskattningsbara kapitalinkomst.

Indelningen av näringsverksamhetens och jordbrukets resultat i en förvärvsinkomstandel och en kapitalinkomstandel inverkar också på behandlingen av förlusterna av detta slags verksamhet. Förlusterna av näringsverksamhet och jordbruk skall dras av från resultatet av liknande verksamhet under de tio därpå följande skatteåren. Alternativt har den skattskyldige rätt att yrka på att förlusterna skall dras av inom respektive inkomstslag redan samma skatteår.

Vid beskattningen av samfund har särskiljandet av olika förvärvskällor inte samma betydelse som vid personbeskattningen. Detta beror på att samfundens inkomster inte skall indelas i förvärvsinkomster och kapitalinkomster. Ett samfunds hela inkomst blir beskattad enligt skattesatsen 25 procent. Eftersom ett samfund emellertid kan bedriva olika slag av verksamhet, vilkas resultat skall räknas ut enligt olika skattelagar, har indelningen i förvärvskällor bibehållits också vid beskattningen av samfund. Den beskattningsbara inkomsten av ett samfunds näringsverksamhet och den beskattningsbara inkomsten av dess jordbruk samt den beskattningsbara inkomsten av samfundets övriga verksamhet räknas särskilt, vilket innebär att förlust av en inkomstkälla inte får dras av från inkomsten av en annan förvärvskälla.

2.2. *Ändringar i fråga om skattskyldigheten*

2.2.1. Familjebeskattningen

På grund av införandet av en proportionell skattesats slopas sambeskattningen av kapitalinkomster också när det gäller minderåriga barns inkomster. Särbeskattningen av företagarmakar utsträcks till att omfatta också beskattningen av kapitalinkomster samt kommunalbeskattningen. Vid fördelningen av inkomster mellan företagarmakar skall i

stort sett iakttas samma principer som för närvarande. Huvudregeln kommer fortfarande att vara den att inkomsten skall delas lika mellan makarna i det fall att de är likställda som företagare. Kapitalinkomstandelen av den inkomst som hänför sig till företagsverksamheten skall delas mellan makarna på basis av deras nettoförmögenhet, medan förvärvsinkomstandelen skall delas på grundvalen av arbetsinsatserna.

2.2.2. Beskattningssammanslutningar

Sammanslutningarna indelas i två grupper, sk. beskattningssammanslutningar och näringsammanslutningar. Såsom beskattningssammanslutningar betraktas sådana av två eller flera personer bildade sammanslutningar som har till syfte att bruka eller besitta fastighet.

Ränteutgifter skall inte längre dras av från sammanslutningens resultat innan inkomsten fördelas mellan delägarna. Sammanslutningens delägare skall dra av de ränteutgifter som hänför sig till sammanslutningens inkomst från de andelar av nettointkomsterna som delas ut till dem.

Beskattningssammanslutningarna kvarstår delvis som beräkningssubjekt. Utgifter som föranleds av inkomstens förvärvande och bibehållande skall således dras av från sammanslutningens inkomst innan den fördelas mellan delägarna.

Beskattningen av en beskattningssammanslutning och dess delägare ändras också så att sammanslutningens förluster fördelas mellan delägarna. Förlust som hänför sig till jordbruk kan inte direkt dras av från virkesförsäljningsinkomster, vilka beskattas som kapitalinkomst, och utgifter som överstiger skatteårets virkesförsäljningsinkomst kan inte heller dras av från jordbruksinkomsten.

Vid beskattningen av fysiska personer är det likväl möjligt till kvittning mellan jord- respektive skogsbruk. En förlust som hänför sig till jordbruk kan på yrkande av den skattskyldige dras av från hans kapitalinkomster under förluståret. Å andra sidan kan utgifter som hänför sig till virkesförsäljningsinkomster dras av från jordbruksinkomstens kapitalinkomst andel samt, som en del av underskottsgottgörelsen, också från den skatt som hänför sig till jordbrukets förvärvsinkomst andel. För att dessa kvittningsmöjligheter skall fungera också när det gäller beskattningen av delägare i en sammanslutning som bedriver jordbruk och skogsbruk fördelas en beskattningssammanslutnings förluster mellan delägarna.

2.2.3. Personbolag

Öppna bolag och kommanditbolag skall inte längre i något avseende behandlas som särskilda skattskyldiga. Både rörelseidkande och andra personbolags inkomst fördelas

och beskattas som delägarnas inkomst. Personbolagen skall kvarstå som beräkningssubjekt när det gäller avdrag av ränteutgifter. Ett bolags förlust skall inte fördelas mellan delägarna.

I inkomstskattesystemet lindras beskattningen av bolagsmän genom att inkomsten delvis räknas som kapitalinkomst. I de bolag som det inte uppkommer någon kapitalinkomstandel (inga nettotillgångar) har det ansetts behövas specialarrangemang. Bolagsmännen i rörelsedrivande öppna bolag och kommanditbolag som för närvarande beskattas som sammanslutningar vars inkomst beskattas dels som sammanslutningens och dels som bolagsmännens inkomst, beviljas ett extra avdrag från förvärvsinkomsterna åren 1993-1998 (bolagsmannaavdrag).

2.2.4. Samfällda skogar

Tidigare fördelades en fastställd inkomst för samfällda skogar mellan delägarna. En viktig orsak till detta system har varit beskattningens progressivitet. Eftersom beskattningens progressivitet förlorar sin betydelse i fråga om samfunds inkomster från virkesförsäljning skall de samfällda skogarna vara särskilda skattskyldiga vilkas inkomster beskattas enligt samfundsskattesatsen.

2.3. Indelningen i förvärvsinkomster och kapitalinkomster

Ett viktigt element i inkomstskattesystemet är indelningen av inkomster i förvärvsinkomster och kapitalinkomster. Indelningen avviker i någon mån från den nuvarande indelningen. Kapitalinkomster är i regel avkastning av egendom, vinst av egendomsöverlåtelse och annan sådan inkomst som kan anses härröra från förmögenhet. Inkomst som inte stadgas vara kapitalinkomst anses vara förvärvsinkomst.

Ägarföretagares inkomst utgör kapitalinkomst till 15 procent av företagets nettotillgångar, medan den överskjutande delen utgör förvärvsinkomst. Denna regel gäller privata näringsidkare och jordbruksidkares inkomster samt de inkomstandelar som tillkommer delägarna i näringssammanslutningar och sammanslutningar som idkar jordbruk samt dividender som delas ut av andra aktiebolag än börsbolag.

2.4. Beskattningen av olika kapitalinkomstslag

2.4.1. Ränteinkomster

Det nya beskattningssystemet för kapitalinkomster innebär att också ränteinkomster beskattas enligt den allmänna skattesatsen för kapitalinkomster. Avsikten är dock att skattesatsen för de källbeskattade räntorna gradvis höjs till 25 procent, på så sätt att skattesatsen år 1993 liksom nu är 15 procent, medan den åren 1994 och 1995 höjs till 20 procent och från början av år 1996 till 25 procent.

Under övergångsperioden skall skattesatsen för ränteinkomster vara lägre än avdragsprocenten för ränteutgifter. För att detta inte skall göra det möjligt att vid beskattningen få ogrundade fördelar, skall källbeskattade räntor under denna tid inte beaktas såsom sådan kapitalinkomst från vilken räntor kan dras av.

Räntan på depositonskonton med en årlig ränta om högst 4,5 procent är helt skattefria.

2.4.2. Dividendeinkomster

Dividender är i full utsträckning föremål för progressiv beskattning idag. Revideringen av kapital- och företagsbeskattningen leder till att också dividender som utdelas till placerare skall beskattas enligt den allmänna skattesatsen för kapitalinkomster. Beskattningen av dividender lindras således avsevärt.

2.4.3. Hyresinkomster

Enligt det nya systemet för kapitalinkomster skall på hyresinkomster tillämpas en enhetlig 25 procents skattesats utan särskilda lättnader. Från hyresinkomster kan dras av räntor och oberoende av verksamhetens omfattning kan dessa sammanställas till ett underskott. Denna ändring kommer att gynna särskilt uthyrning i liten skala.

2.4.4. Försäkringsutbetalningar

Beskattningen av livsförsäkringssparande skall alltjämt vara grundad på beskattning av försäkringens avkastning. Skillnaden mellan försäkringsutbetalningen och premierna skall sålunda i samtliga fall vara skattepliktig kapitalinkomst med en 25 procents skattesats. Avkastningen blir beskattad i det skede då avkastningen realiseras, dvs. först vid den tidpunkt då försäkringsutbetalningen sker, även om detta innebär en fördel i form av framskjuten beskattning i jämförelse med sådant sparande där avkastningen beskattas varje år.

Dödsfallsersättning som betalas till den försäkrades anhöriga skall alltjämt vara helt skattefri inkomst.

Beskattningen av livsförsäkringsavkastningen gäller också försäkringar som bekostas av arbetsgivaren. Premierna för sådana försäkringar hänförs dock till arbetstagarens skattepliktiga förvärvsinkomster redan det år då de har betalats. Premien blir härigenom en gång beskattad såsom löneinkomst, vilket den till sin natur är, medan avkastningen blir beskattad såsom kapitalinkomst i det skede då den realiseras.

Den nuvarande lindriga beskattningen av pensionsförsäkringar, dvs. den omfattande rätten att dra av premierna och den för arbetstagaren gällande skattefriheten beträffande premier som betalats av arbetsgivaren, skall fortbestå i det fall att den försäkrades sammanlagda pensionsskydd inte överstiger en s.k. normal pensionsskyddsnivå. Bindningen av premiernas avdragbarhet till skatteårets förvärvsinkomst slopas och ersätts med ett maximibelopp om 50.000 mark per år.

Pensioner i enlighet med kollektiva frivilliga tilläggs-pensionssystem anses alltid uppfylla förutsättningarna för ett lindrigare beskattningsbemötande.

Beskattningen av andra än de ovan nämnda frivilliga pensionsförsäkringar som kompletterar grundpensionsskyddet blir skärpt på så sätt att avdragsrätten för premierna begränsas. Utbetalningar som erhållits på grundvalen av dessa pensionsförsäkringar skall i likhet med andra pensioner beskattas såsom förvärvsinkomster. Av premierna skall 60 procent vara avdragbara upp till 30.000 mark

2.4.5 Inkomst av skogsbruk

Beskattningen av skogsbruk baserades i det förra systemet på den enligt skogsmarkens beräknade avkastningsförmåga uppskattade tillväxten, dvs. på arealbeskattning.

Skogsbeskattningen skall baseras framdeles på beskattning av verklig inkomst. Beskattningen av verklig inkomst utsträcks samtidigt till att gälla också skogsinkomst som förvärvats inom näringsverksamhet. Fysiska personers skogsbruksinkomster anses vara kapitalinkomster. Den proportionella skattesatsen för kapitalinkomster skall således utsträckas till att gälla också skogsinkomst. Som förvärvsinkomst anses endast värdet av leveransarbete.

Eftersom det nya systemet kan vara orättvist från de skogsägares synpunkt som inte har hunnit realisera den skogstillväxt som de redan har beskattats för kan arealbeskattning väljas ända till år 2006. Denna valmöjlighet har fysiska personer, dödsbon och av dessa bildade beskattningssammanslutningar. För dem som valt arealbeskattning skall skogsinkomsten således beskattas som förvärvsinkomst under övergångsperioden.

Liksom i fråga om andra kapitalinkomster skall den proportionella skatten vid beskattning av skogsbruksinkomst påföras nettoinkomsten, dvs. den inkomst som återstår efter avdrag av utgifterna för inkomstens förvärvande. I det nya systemet är de utgifter som hänför sig till skogsbruket avdragbara till sitt verkliga belopp, till skillnad från vad som är fallet vid arealbeskattningen, där en del av skogsodlingskostnaderna

beaktas som ett genomsnittligt procentuellt avdrag från skatteku­bik­meterns penning­värde.

Från skogsbrukets kapitalinkomst kan göras en utgiftsreservering som skall användas för att täcka av skogsbruket förorsakade utgifter under de fyra eller sex följande skatteåren. Det föreligger inget hinder för att dra av utgifterna under sådana år då virkesförsäljningsinkomster inte uppkommer, eftersom de utgifter som hänför sig till virkesförsäljningsinkomsten kan dras av från övriga kapitalinkomster. På basis av dem kan också göras ett underskottsavdrag från den skatt som upp­bärs på för­värvs­in­komsterna. Om denna möjlighet inte finns kan utgifterna dras av från kapitalinkomsterna under de följande tio åren.

Rätt att göra ett schematiskt skogsavdrag har de skattskyldiga som är berättigade att välja skogsbeskattningssystem och samfällda skogar och andra samfällda förmåner, däremot inte samfund och personbolag. Skogsavdraget uppgår sammanlagt till hälften av skogens anskaffningsutgift. Avdraget skall liksom avskrivningen göras från de årliga skogsinkomsterna, men beloppet kan uppgå till högst 40 procent av skatteårets inkomst. I fråga om samfund och personbolag skall på skogsanskaffningsutgiften tillämpas de allmänna bokföringsprinciperna.

2.4.6. Överlåtelsevinster

På överlåtelsevinster skall tillämpas den proportionella skattesatsen för kapitalinkomster.

För att lindra de verkningar som ändringen föranleder under övergångsperioden skall såsom anskaffningsutgift för egendom som har förvärvats före år 1989 kunna dras av minst 50 procent av överlåtelsepriset. Vid överlåtelser av senare förvärvad egendom kan dras av minst 30 procent när det är fråga om annan skattskyldig än samfund, öppet bolag eller kommanditbolag.

Försäljningsvinster av egen bostad skall också i fortsättningen vara skattefria under samma förutsättningar som för närvarande, dvs. efter två års boende och ägande. Också vid försäljning av hemlösöre erhållna summor om högst 30.000 mark skall vara skattefria.

Delvis skattefria är överlåtelser i samband med överlåtelser till kommuner och för naturskyddsändamål. En presumtiv 80 procents anskaffningsutgift dras av från överlåtelsepriset och själva skatten utgör högst 5 procent av överlåtelsepriset.

I samband med generationsväxlingar erhållen vinst skall vara skattefri. Skattefriheten tillämpas i det fall att den skattskyldige överlåter till näringsverksamhet, jordbruk eller skogsbruk hörande fast egendom, andel i sammanslutning eller aktier i ett fåmansbolag, vilka medför en minst 10 procents ägarandel i bolaget.

Rätten att dra av försäljningsförluster blir utvidgad i samband med reformen. Förluster som inte kan dras av från de vinster som uppkommer under skatteåret kan dras av från de försäljningsvinster som uppkommer under de följande tre åren.

2.5. Rän-teavdrag och underskott som hänför sig till visst kapitalinkomstslag

Sådan utgifter för inkomstens förvärvande som dras av från kapitalinkomsterna är t.ex. de kostnader som är förknippade med en uthyrd fastighet eller lägenhet samt kostnaderna för förvärvande av virkesförsäljningsinkomster. Den viktigaste posten som kan dras av från kapitalinkomsterna består av ränteutgifter. Skattebemötandet av ränteutgifter intar en särställning av den orsaken att skatteavdrag för bostadslåneräntor är den största enskilda bostadspolitiska understödsformen. Vid utformningen av systemet för ränteavdrag har beaktats också bostadspolitiska synpunkter.

Avdragsrätten för ränteutgifter kommer att vara mer omfattande än enligt de äldre bestämmelserna.

En specialställning intar de räntor som ansluter sig till näringsverksamhet och jordbruk. Dessa avskiljs från övriga räntor eftersom de belastar resultatet. När resultatet indelas i en kapitalinkomstandel och en förvärvsinkomstandel, kan skatteverkan av de i resultatet inkluderade ränteutgifterna med avvikelse från övriga räntor helt eller delvis bestämmas enligt skatteprocenten för förvärvsinkomster.

Trots den differentierade beskattningen av kapitalinkomster och förvärvsinkomster får ett eventuellt underskott i något av den skattskyldiges kapitalinkomstslag utnyttjas också i beskattningen av förvärvsinkomster. Detta förverkligas så att 25 procent av underskottet används som gottgörelse för skatten på förvärvsinkomsten. Tack vara detta förfarande kommer t.ex. ränteutgifternas skatteverkan att vara 25 procent både när räntorna dras av från kapitalinkomsterna och när avdraget görs i form av underskottsgottgörelse. Via underskottsgottgörelsen kan den skattskyldige jämna ut sin beskattning t.ex. i en situation där resultatet av hans näringsverksamhet är negativt men han har löneinkomster.

Underskottsgottgörelsens maximibelopp är 8.000 mark, vilket motsvarar 32.000 marks ränteutgifter för en skattskyldig som inte har några kapitalinkomster. Till maximibeloppet kommer ytterligare en 2.000 marks förhöjning på grund av det första barnet och ytterligare en 2.000 marks förhöjning för det andra barnet. Det sammanlagda maximibeloppet för makar är 16.000 mark och för en tvåbarns familj 20.000, vilket motsvarar 80.000 mark i räntor.

De ovan nämnda maximibeloppen betyder inte att rätten att dra av den överskjutande delen går förlorad. Den överskjutande delen fastställs som det ifrågavarande kapitalinkomstslagets förlust, som kan dras av från kapitalinkomsterna under de därpå följande tio skatteåren.

En av de viktigaste verkningarna av skattereformen som helhet är att nyttan av ränteavdraget skall vara lika stort oberoende av inkomstnivån. En förutsättning är dock att den skattskyldige har tillräckliga förvärvsinkomster mot vilka underskottet kan gottgöras. Också denna begränsning lindras av det faktum att gottgörelsen ges familjevis.

Från de skattskyldigas synpunkt sker en klar minskning av avdragsförmånen, i synnerhet på de högre marginalskattenivåerna. Eftersom det inte är motiverat med en snabb nedskärning av ränteavdragsförmånen för dem som tagit bostadslån medan det nuvarande systemet varit gällande, skall ändringen av ränteavdragssystemet bli genomförd under en tio års övergångsperiod.

3. Reformens ekonomiska verkningar

Förslaget till skattereform har effekter på vilka inkomstslag som beskattas av kommunerna, på skattebasen för de inkomstslag som beskattas genom att avdrags- och reserveringsmöjligheterna förändras samt skattesatsen. Generellt sjunker skattesatserna och därmed inkomsterna för kommunerna, men de lägre skattesatserna kompenseras delvis av att skattebasen breddas och att en del inkomstslag som tidigare betraktats som kapitalinkomster blir förvärvsinkomster och därmed beskattas strängare.

För att få en närmare uppfattning om vilken effekten blir för kommunerna har en provbeskattning gjorts. För att kunna jämföra utfallet med dagens situation och för att få tillgång till alla de uppgifter som behövs har provbeskattningen gjorts för det senaste året för vilket beskattningen är slutförd, d.v.s. för år 1990. I provbeskattningen och vid beräkningen av skatteinkomsternas fördelning mellan kommunerna beaktas följande faktorer där förändringar sker till följd av reformen:

Inkomster från samfund

- rörelse
- personlig inkomst
- inkomster från fastighet

Personbeskattningen

Inkomster

- räntor och dividender
- hyresinkomster
- skogsbrukets nettoinkomst
- sammanslutnings- och företagsinkomsternas kapitalinkomstandel

Avdrag

- ränteavdraget
- förmögenhetsinkomstavdraget
- pensionsinkomstavdraget(delvis)

Provbeskattningen innehåller emellertid en rad osäkerhetsfaktorer, varför informationsvärdet om vilka de slutliga effekterna blir på den enskilda kommunen är begränsat. Provbeskattningen är bristfällig på framför allt följande punkter:

- a) - beskattningen bygger på 1990-års inkomstuppgifter, men den ekonomiska verkligheten ser annorlunda ut år 1993, dels beträffande resultat och inkomster, dels beträffande företagsstrukturen
- b) - hur upplösningen sker av de reserveringar som inte längre tillåts påverkar inkomsten
- c) - om skattelagstiftningen är en annan agerar skattskyldiga annorlunda
- d) - för yrkesutövarnas del har det inte gått att få fram den exakta uppdelningen av inkomsterna i kapital- respektive förvärvsinkomst
- e) - för skogsbeskattningens del har vid provbeskattningen utgått från att alla övergår till det nya systemet 1993, trots bestämmelser om en övergångsperiod
- f) - den skattemottagande kommunens kompensation för att den skattskyldige beskattas i sin hemkommun och inkomsterna sedan fördelas mellan de kommuner där verksamheten är förlagd har inte kunnat beaktas fullt ut.

Det exakta utfallet kan man sålunda vara säker på först när det nya systemet prövats i praktiken. Men med beaktande av alla osäkerhetsfaktorer ger provbeskattningen för år 1990 vid handen att skatteinkomsterna för de åländska kommunerna tillsammans skulle minska i storleksordningen 3-4 mmk till följd av reformen, vilket är under 10 % av de berörda inkomsterna.

Reformens genomförande sammanfaller med en nedgång i konjunkturen, varför det även i efterhand kommer att bli svårt att renodla vilka effekter som hänför sig till skatteomläggningen och vilka som beror på den lägre ekonomiska aktiviteten. Rent finanspolitiskt infaller emellertid reformen vid en lämplig tidpunkt eftersom den bör medföra att företagsamheten stimuleras. Den låga skattesatsen sporrar bildningen av kapitalinkomster och den disponibla inkomsten ökar, vilket på sikt kan bidra till en högre efterfrågan och aktivitetsnivå i ekonomin.

För effekterna på olika företagsgrupper och hushållstyper hänvisas till rikspolispropositionerna (1992 rd - RP 200, 203 och 204).

4. Reformens verkningar i fråga om organisation och personal

Reformen har inte några verkningar när det gäller organisation och personal.

5. Beredningsarbetet

På grund av ärendets brådskande natur har inte kommunerna hörts i ärendet.

Reformen har utförts som tjänstemannauppdrag vid lagberedningen. Beräkningen av de ekonomiska konsekvenserna har gjorts av ekonomiska sekretariatet.

DETALJMOTIVERING

1. Kommunalskattelagen för landskapet Åland

1 § *Lagens tillämpningsområde.* Avvikande från gällande bestämmelser om kommunalskattens tillämpningsområde skall inkomstskattelagen vid kommunalbeskattningen endast tillämpas på förvärvsinkomster och på inkomster av samfund och samfällda förmåner.

Bestämmelser om förlustutjämning har intagits i inkomstskattelagen. Bestämmelserna ersätter lagen om förlustutjämning vid inkomstbeskattningen (FFS 362/68). Gällande bestämmelser om förlustutjämning vid kommunalbeskattningen finns i en särskild lag som föreslås upphävd. Till paragrafen har i klargörande syfte fogats en bestämmelse som anger att de bestämmelser om förlustutjämning som finns i inkomstskattelagen skall tillämpas vid kommunalbeskattningen.

De i riket vid varje tid gällande bestämmelserna skall tillämpas om det inte är anorlunda bestämt i landskapslagen.

2 § *Andra bestämmelser om inkomstskatt.* Bestämmelserna överensstämmer i huvudsak med motsvarande bestämmelser i den gällande lagen. Till de gällande bestämmelserna har fogats ett förtydligande att om källskatt på ränteinkomster stadgas särskilt och att på gottgörelse av bolagsskatt tillämpas landskapslagen angående tillämpning vid kommunalbeskattningen av lagen om gottgörelse av bolagsskatt.

3 § *Tillämpningen av hänvisningar i inkomstskattelagen.* Paragrafen överensstämmer i sak med bestämmelserna i 3 § 2 mom. gällande lag.

4 § *Kommunalskatteprocentsatsen för samfund.* En särskild kommunalskatteprocent för samfund har intagits i lagen. Procentsatsen är 11,20 och motsvarar den andel som enligt inkomstskattelagens bestämmelser utgör kommunens andel av den 25- respektive 12,04-procentiga samfundsskatten.

5 § Redovisningen av kommunalskatteintäkterna av samfund Bestämmelserna i 2 a kap. lagen om skatteuppbörd gör inte någon skillnad mellan var samfundsskatten har genererats utan den influtna skatten sammanförs till ett samlat belopp som sedan fördelas mellan staten, kommunerna och församlingarna. Paragrafen är nödvändig för att särskilja den kommunalskatt som genererats i landskapet från den samfundsskatt som influtit i riket. Tidigare bestämmelser skilde åt förvärvskällornas beskattningssort. D.v.s. ett samfund skulle betala kommunalskatt på inkomst av t.ex. näringsverksamhet till flera kommuner om verksamheten bedrivits i flera olika kommuner. En sådan delning av inkomst av samfund vore det som bäst visade var inkomsten har genererats. Det är inte praktiskt möjligt i många tillfällen att särskilja inkomst som ett samfund förvärvat i landskapet och inkomst som samfundet förvärvat utanför landskapet. Landskapsstyrelsen har valt en mer formell och praktisk lösning. Det avgörande är inte var inkomsten har genererats utan om samfundet är hemmahörande i landskapet. Det är också huvudprincipen i skatterätten att en persons hemvist avgör skattskyldigheten. Ett samfund anses höra hemma i landskapet t.ex. då ett aktiebolag är registrerat här. För de flesta samfund följer av hemvisten i landskapet att även den ekonomiska aktiviteten huvudsakligen sker i landskapet. Kommunalskatt som samfund hemmahörande i landskapet betalar skall redovisas och fastställas enligt de bestämmelser som gäller i riket för redovisningen och fastställandet av den andel av den influtna samfundsskatten som utgör kommunernas andel av samfundsskatten i riket.

I 12 d § lagen om skatteuppbörd finns bestämmelser om hur en kommuns andel av samfundsskatten räknas ut. De enskilda kommunernas andelar av den nya kommunalskatten föreslås bli fastställd i förhållande till det bortfall av kommunernas skatteintäkter som reformen i riket medför. Landskapsstyrelsen fastställer kommunens andel efter det att kommunerna har hörts i ärendet.

6 § Landskapets och Ålands penningautomatförenings skattskyldighet. Bestämmelserna överensstämmer i sak med bestämmelserna i 4 § gällande lag.

7 § Skatteplikt för stöd ur landskapets medel. Bestämmelsen överensstämmer i sak med bestämmelsen i 7 § gällande lag.

8 § Resekostnadsavdrag. Bestämmelsen överensstämmer i sak med 9 § gällande lag.

9 § Sjöarbetsinkomst. Bestämmelsen överensstämmer i sak med 11 § gällande lag.

10 § Sjukdomskostnadsavdrag. Bestämmelsen överensstämmer i huvudsak med 12 § gällande lag. Före en lagändring som gjordes 1992 (30/92) var sjukdomskostnadsav-

draget begränsat till 1.800 mark och för makar till 3.600 mark för kostnader med anledning av sjukhusvistelse i annat land än Finland och Sverige, om inte intagning skett på grund av inhemsk läkares remittering. Om intagningen skett på inhemsk läkares remiss var sjukdomskostnadsavdraget inte begränsat för kostnader som föranledes av sjukhusvistelse i annat land än Finland och Sverige. Landskapsstyrelsen föreslår att sjukdomskostnadsavdraget ånyo inte skall begränsas i de fall då inhemsk läkare har remitterat en patient till sjukhusvård utanför Finland och Sverige.

11 § Studieavdrag. Bestämmelsen överensstämmer i sak med 12 a § gällande lag.

Ikraftträdelsebestämmelsen

Lagen skall tillämpas första gången skatteåret 1993. Eftersom det inte är möjligt att lagen kan träda i kraft före årsskiftet 1992-93 har till ikraftträdelsebestämmelsen fogats erforderliga bestämmelser för att undvika skärpt retroaktiv beskattning. I enlighet med de principer angående retroaktiv skärpt beskattning som landstinget har omfattat är införande av nya avdragsregler för hela skatteår inte att betrakta som retroaktiv skärpning av beskattningen även om en skattelag skulle träda i kraft efter skatteårets början. Denna rättsuppfattning har beaktats då ikraftträdelsebestämmelsen har utformats.

Förutom gällande kommunalskattelag upphävs även landskapslagen om förlustutjämnning vid kommunalbeskattningen (33/69) eftersom inkomstskattelagen innehåller bestämmelser om förlustutjämnning.

Ytterligare upphävs landskapslagen om skattelättnader för depositioner och obligationer. Lagen reglerar skattelättnader för en fysisk person eller för ett dödsbo såsom särskild skattskyldig för räntor på vissa depositioner och obligationslån. Räntor är kapitalinkomst. På kapitalinkomst skall fysiska personer och dödsbon uteslutande betalas statsskatt. Sålunda finns det inget skäl att bevilja skattelättnader i kommunalbeskattningen för räntor som fysiska personer och dödsbon har erhållit.

2. Landskapslagen angående ändring av 1 § landskapslagen om kommunalskatt för begränsat skattskyldig

Lagens 1 § har ändrats så att hänvisningen angående begränsat skattskyldig till gällande kommunalskattelag slopats och ersatts med en hänvisning angående begränsat skattskyldig till den nya kommunalskattelagen.

3. Landskapslagen angående ändring av 1 § landskapslagen om bostadshusreservering vid kommunalbeskattningen

I lagens 1 § har gjorts en teknisk ändring. Angående begreppet samfund hänvisas till vad som med samfund avses i inkomstskattelagen.

4. Landskapslagen angående ändring av 1 § landskapslagen om skattelättnader vid kommunalbeskattningen för allmännyttiga samfund som bedriver samhällligt betydelsefull verksamhet

I lagens 1 § 1 mom. har gjorts en hänvisning till den nya kommunalskattelagen.

Landskapsstyrelsen föreslår att lagtinget antar följande lagar.

1) **K O M M U N A L S K A T T E L A G**
för landskapet Åland

I enlighet med lagtingets beslut stadgas:

1 §

Lagens tillämpningsområde

På förvärvsinkomst och på inkomster av samfund och samfällda förmåner skall betalas skatt till kommun samt medges förlustutjämning vid kommunalbeskattningen i enlighet med vad därom är föreskrivet i inkomstskattelagen den (FFS /) samt förordningen den om skatt på inkomst (FFS /), med de undantag som följer av denna lag och särskilda bestämmelser.

De i 1 § 1 mom. nämnda författningarna skall tillämpas i landskapet sådana de lyder när denna lag träder i kraft. Sker därefter ändringar av nämnda författningar, skall de ändrade bestämmelserna gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket. Ändringar av bestämmelser beträffande vilka i denna lag föreskrivits avvikelser skall dock inte tillämpas i landskapet.

2 §

Andra bestämmelser om inkomstskatt

Om beräkning av resultatet av näringsverksamhet och jordbruk, källskatt på ränteinkomster samt om beskattningsförfarandet, förskottsuppbörd och skatteuppbörd finns särskilda bestämmelser.

På beskattning av begränsat skattskyldigs inkomster tillämpas landskapslagen om kommunalskatt för begränsat skattskyldig (12/73) och på gottgörelse av bolagsskatt tillämpas landskapslagen angående tillämpning vid kommunalbeskattningen av lagen om gottgörelse för bolagsskatt (49/89).

3 §

Tillämpningen av hänvisningar i inkomstskattelagen

Hänvisas i de i 1 § 1 mom. nämnda författningarna till bestämmelser i rikslagstiftningen vilka äger motsvarighet i landskapslagstiftningen skall hänvisningarna anses avse de bestämmelser i landskapslagstiftningen som sålunda är i fråga. Förutom bestämmelserna i landskapslagstiftningen skall hänvisningarna dock, såvitt gäller stöd och andra ersättningar som nämns i hänvisningarna, anses avse deras motsvarighet i rikslagstiftningen till den del fråga är om skatteplikt för inkomst och avdrag för inkomstens förvärvande.

4 §

Kommunalskatteprocenten för samfund och samfällda förmåner

Av den inkomstskatteprocent om 25 för samfund och samfällda förmåner i 124 § 2 mom. inkomstskattelagen och om 12,04 för partiellt skattefria samfund, väglag och allmännyttiga samfund i 124 § 3 mom. inkomstskattelagen utgör 11,20 procentenheter den kommunalskatt som samfund och samfällda förmåner skall betala på sin beskattningsbara inkomst.

5 §

Redovisningen av kommunalskatteintäkterna av samfund

Kommunalskatt som avses i 4 § denna lag och som betalas av samfund och samfällda förmåner hemmahörande i landskapet redovisas till kommunerna och fastställs enligt i tillämpliga delar vad om redovisning och fastställande av kommunens andel av kommunernas samfundsskatter är stadgat i 2 a kap. lagen om skatteuppbörd (FFS 611/788).

Landskapsstyrelsen fastställer kommunens andel av den kommunalskatt som avses i 1 mom. efter att kommunerna hörts.

6 §

Landskapets och Ålands penningautomatföreningens skattskyldighet

Om landskapets skyldighet att betala kommunalskatt skall gälla vad om statens skyldighet att betala inkomstskatt till kommun är föreskrivet i den i 1 § 1 mom. nämnda lagen.

Ålands penningautomatförening är inte skyldig att betala kommunalskatt.

7 §

Skatteplikt för stöd ur landskapets medel

Om inte annat följer av bestämmelserna i 3 § skall i fråga om skatteplikt för stöd ur landskapets medel gälla vad i 1 § 1 mom. nämnda författningar är föreskrivet om stöd på jämfällbara grunder beviljas ur statens medel.

8 §

Resekostnadsavdrag

I 93 § inkomstskattelagen avsett avdrag får vid kommunalbeskattningen göras för kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen med buss eller annat fortskaffningsmedel som är i regelbunden trafik samt, beräknade enligt de grunder landskapsstyrelsen årligen fastställer, för kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen med annat slag av fortskaffningsmedel. Kostnaderna får avdras endast till den del de överstiger 2.000 mark under skatteåret. Om mer än hälften av de avdragsberättigade kostnaderna utgörs av kostnader för resor med buss eller annat fortskaffnings-

medel som är i regelbunden trafik, får dock även den del av kostnaderna som understiger 2.000 mark avdras.

Såsom i 1 mom. avsedd kostnader skall även anses kostnader som skattskyldig åsamkas genom att han på grund av kommunikationsförhållandena varit tvungen att hyra bostad på annan ort i landskapet. Kostnaderna beräknas enligt de grunder landskapsstyrelsen årligen fastställer.

9 §

Sjöarbetsinkomst

I 74 § 1 mom. inkomstskattelagen avsedd sjöarbetsinkomst är vid kommunalbeskattningen löneinkomst i pengar eller pengars värde för arbete ombord på finskt fartyg med en bruttodräktighet om minst 100 registerton, om arbetet utförs i samband med fartygets trafik i anställning hos redare eller annan därmed jämförbar av skattestyrelsen fastställd arbetsgivare som sköter fartygets trafik samt om

- 1) fartyget används i utrikesfart eller under skatteåret huvudsakligen i kustfart,
- 2) fartyget är underställt sjöfartsstyrelsen och används på havsområde, eller om
- 3) fartyget är underställt Ålands landskapsstyrelse och är annat fartyg än landsvägsfärja.

Med finskt fartyg jämföras utländskt fartyg som finsk arbetsgivare hyr eller innehar på annan grund än hyra, om det följer endast en fåtalig besättning med fartyget eller om det inte följer någon besättning med fartyget.

10 §

Sjukdomskostnadsavdrag

Skattskyldig har rätt att vid kommunalbeskattningen till fullt belopp göra avdrag från förvärvsinkomsten för egna och familjemedlemmars sjukdomskostnader som överstiger 500 mark. För makar gäller dock att avdrag från förvärvsinkomsten får göras för sjukdomskostnader som sammanlagt överstiger 1.000 mark .

För sjukdomskostnader som föranletts av sjukhusvistelse utanför Finland och Sverige, om inte intagningen skett på grund av inhemsk läkares remiss, har skattskyldig rätt att vid kommunalbeskattningen göra avdrag från förvärvsinkomsten med högst 1.800 mark, makar dock sammanlagt med högst 3.600 mark. Om skattskyldig under skatteåret försörjt barn som före skatteårets utgång inte har fyllt 17 år skall i detta mom. avsett belopp höjas med 400 mark för varje barn.

Avdrag får inte göras för resekostnader till läkare, sjukhus eller till en med sjukhus jämförbar inrättning utanför Finland eller Sverige för behandling av sjukdom om resan företas utan remiss eller ordination från inhemsk läkare.

Avdrag får inte göras för kostnader som ersätts på grund av försäkring eller av annan orsak.

11 §

Studieavdrag

Den skattskyldige har rätt att vid kommunalbeskattningen avdra från nettoförvärvsinkomsten, förutom de avdrag som avses i 105 § inkomstskattelagen, 2.000 mark för varje termin under vilken han erhållit regelbunden och full undervisning i en läroinrättning på grundskole-, gymnasie- eller högskolenivå eller i en därmed jämförbar läroinrättning.

Denna lag träder i kraft den _____ 1993 och tillämpas första gången vid den kommunalbeskattning som skall verkställas för år 1993.

Genom denna lag upphävs

- 1) kommunalskattelagen för landskapet Åland (70/88),
- 2) landskapslagen om förlustutjämning vid kommunalbeskattningen (33/69) samt
- 3) landskapslagen om skattelättnader för depositioner och obligationer (14/89).

Utan hinder av vad i denna lag stadgas skall, vid beskattningen för år 1993 i fråga om skatteplikt för inkomst som uppburits eller förmån som åtnjutits före denna lags ikraftträdande tidigare gällande bestämmelser tillämpas, om inkomsten eller förmånen inte var skattepliktig enligt de tidigare gällande bestämmelserna.

2)

LANDSKAPSLAG**angående ändring av 1 § landskapslagen om kommunalskatt
för begränsat skattskyldig**

I enlighet med lagtingets beslut ändras 1 § 1 mom. landskapslagen den 26 mars 1973 om kommunalskatt för begränsat skattskyldig (12/73), sådant det lyder i landskapslagen den 29 december 1988 (71/88), som följer:

1 §

Den som enligt kommunalskattelagen för landskapet Åland (/) är begränsat skattskyldig skall på i landskapet Åland förvärvad dividende, ränta, roalty, lön, pension och annan prestation som enligt landskapslagen om förskottsuppbörd i landskapet Åland (27/59) är underkastad förskottsinnehållning betala kommunalskatt enligt de grunder och i den ordning som stadgas i lagen den 11 augusti 1978 om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet (FFS 627/78).

Denna lag träder i kraft den 1993 och tillämpas första gången vid den kommunalbeskattning som skall verkställas för skatteåret 1993. Vid beskattningen för år 1993 skall dock tidigare gällande bestämmelser tillämpas på inkomster och ersättningar som lyfts före lagens ikraftträdande.

---

3) **LANDSKAPSLAG**
angående ändring av 1 § landskapslagen om
bostadshusreservering vid kommunalbeskattningen

I enlighet med lagtingets beslut ändras 1 § landskapslagen den 28 maj 1987 om bostadshusreservering vid kommunalbeskattningen (44/87), sådan den lyder i landskapslagen den 11 februari 1992 (16/92), som följer:

1 §

Samfund som avses i 3 § inkomstskattelagen (FFS /) får vid kommunalbeskattningen från sin inkomst avdra en reservering som bildats för sådana vid kommunalbeskattningen avdragbara utgifter som föranleds av byggande, användning, underhåll, reparation och förbättring av samfundet tillhörigt bostadshus samt för underhåll och användning av tomt i anslutning till sådant bostadshus (bostadshusreservering).

Denna lag träder i kraft den 1993 och tillämpas första gången vid den kommunalbeskattning som skall verkställas för år 1993.

---

4) **LANDSKAPSLAG**
angående ändring av 1 § landskapslagen om skattelättnader vid
kommunalbeskattningen för allmännyttiga samfund som
bedriver samhälligt betydelsefull verksamhet

I enlighet med lagtingets beslut ändras 1 § 1 mom. landskapslagen den 4 mars 1977 om skattelättnader vid kommunalbeskattningen för allmännyttiga samfund som bedriver samhälligt betydelsefull verksamhet (19/77), sådant det lyder i landskapslagen den 21 juni 1990 (38/90), som följer:

1 §

Inkomst som enligt kommunalskattelagen för landskapet Åland (/) är skattepliktig för ett allmännyttigt samfund som bedriver samhälligt betydelsefull verksamhet kan förklaras helt eller delvis skattefri vid kommunalbeskattningen i enlighet med vad

i denna lag stadgas. För inkomst av fastighet får skattefrihet beviljas endast i det fall som anges i 2 mom.

Denna lag träder i kraft den _____ 1993 och tillämpas första gången på ansökan om skattelättnader för år 1993.

Mariehamn den 12 januari 1993

L a n t r å d

Ragnar Erlandsson

Lagberedningssekreterare

Tomas Lundberg

Riksdagens svar på regeringens proposition med förslag till inkomstskattelag samt ändring av 1 och 6 §§ lagen om skattelättnader för vissa allmännyttiga samfund

Till riksdagen har överlämnats regeringens proposition nr 200 med förslag till inkomstskattelag samt ändring av 1 och 6 §§ lagen om skattelättnader för vissa allmännyttiga samfund. Riksdagen har i ärendet mottagit statsutskottets betänkande nr 74.

Regeringens skattepolitiska ministerutskott bestämde den 26 november 1992 att det före utgången av januari 1993 skall göras en utredning av de särskilda problemen i de skogsdominerade kommuner som har stora områden med statlig skog. Enligt beslutet får skattereformen inte drabba dessa kommuner hårdare än genomsnittet med anledning av att staten övergår från arealbeskattning till beskattning av försäljningsintäkter.

Riksdagen förutsätter att regeringen avlåter en proposition till riksdagen så snart utredningen är klar.

Riksdagen förutsätter att regeringen utreder problemen i anknytning till den dolda dividendutredningen.

Det extra ränteavdraget medges makar enligt

situationen 1992. Vid skilsmässa kan bostaden och skulder på den överlåtas till den ena maken och vid dödsfall kan familjen gå miste om hela avdraget. Härvid uppstår en orättvis situation som inte motsvarar kompensationsbehovet.

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en proposition som löser dessa problem på ett rättvist sätt.

Riksdagen förutsätter att regeringen så snart som möjligt utreder frågan om ett maximibelopp för förvärvsinkomst och i enlighet med expertgruppens promemoria (Finansministeriets arbetsgrupps promemorior 1991:28) avlåter en proposition till riksdagen där den övre gränsen för förvärvsinkomst sätts vid 600 000 mark.

Riksdagen förutsätter att regeringen följer upp de sammantagna effekterna av beskattningen och de sociala inkomstöverföringarna när beskattningen ändras, särskilt när det gäller barnfamiljer och personer med bostadsskulder.

Riksdagen har antagit följande lagar:

